

ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร
และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

Knowledge and Understanding in Forensic Science of the Medical
Personnel at Paknamchumphon Hospital and Tungtago Hospital in
Chumphon Province

จริยา อรัญญา* และปริญา สีลานันท์

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Jariya Aranya* and Parinya Seelanan

Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy

Received: June 4, 2021

Revised: August 20, 2021

Accepted: August 24, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของคำถาม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการแพทย์จำนวน 68 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ทำการวิเคราะห์ผลทางสถิติและทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจของแพทย์และพยาบาลทั้ง 2 โรงพยาบาลอยู่ในระดับดี โดยมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดในการชันสูตรพลิกศพ และด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ในระดับต่ำที่สุด จากการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของบุคลากรโรงพยาบาลพบว่า (1) สถานภาพการทำงานแตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการชันสูตรพลิกศพ ซึ่งแพทย์มีความรู้มากกว่าพยาบาล และพยาบาลมีความรู้มากกว่าแพทย์ ในด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล (2) ประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันจะพบความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่ต่างกันทั้งหมด 4 ด้าน ยกเว้นด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล (3) การได้รับการฝึกอบรมที่แตกต่างกันทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันในการชันสูตรพลิกศพและด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และ (4) บุคลากรที่ทำงานในโรงพยาบาลที่ต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันโดยบุคลากรที่ทำงานในโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าบุคลากรที่ทำงานในโรงพยาบาลทุ่งตะโกในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงพยาบาลในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จึงควรส่งเสริมและพัฒนา งานด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลซึ่งส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากร

คำสำคัญ: ความรู้ ความเข้าใจ นิติวิทยาศาสตร์ แพทย์ พยาบาล

Abstract

The study aimed to compare the knowledge and understanding in forensic science of the medical personnel at Paknamchumphon hospital and Tungtago hospital in Chumphon province. The quantitative research was performed by using the questionnaire reviewed under the index of item objective congruence (IOC). The sample included 68 medical personnel selected by purposive sampling and the statistical analysis and hypotheses testing were conducted with t-test. The results showed that knowledge and understanding in forensic science of the medical personnel of these two hospitals were found at the good level. The knowledge and understanding in the autopsy were found at the highest level while the knowledge and understanding in identity identification were found at the lowest level. Based on the comparison study between medical doctors and nurses in the hospitals, it was found that (1) Different working status affected knowledge and understanding in wound documentation. The medical doctors were more knowledgeable in wound documentation than nurses and nurses were more knowledgeable in victim identification than the medical doctors. (2) Different working experiences revealed different personnel's knowledge and understanding of 4 areas, except the identity identification. (3) Different training courses for the personnel clearly demonstrated the difference in knowledge and understanding for the areas of wound documentation and identity identification. (4) The medical personnel working in different hospitals had different knowledge and understanding. The medical personnel working at Paknamchumphon Hospital had more knowledge and understanding than the medical personnel working at Thungtako Hospital in terms of identity identification at the statistical significance level of 0.05. In conclusion, overall knowledge and understanding in forensic science of the hospital personnel were equivalent. The identity identification should be enhanced as it affected the knowledge and understanding in forensic science of the medical personnel.

Keywords: Knowledge, Understanding, Forensic Science, Medical Doctor, Nurse

บทนำ

นิติวิทยาศาสตร์ (Forensic Science) คือ การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ ผนวกเข้ากับความรู้ด้านกฎหมาย เพื่อมาประยุกต์ใช้ในการตรวจเก็บวัตถุพยาน การพิสูจน์หลักฐาน การตรวจร่างกาย และการตรวจสอบวัตถุพยานต่าง ๆ เพื่อช่วยในการค้นหาความจริง หรือเพื่อพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริง นำมาใช้

ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน การบังคับใช้กฎหมาย และดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรมในแง่มุมมองของการพิสูจน์หลักฐาน จนสามารถเชื่อมโยงสู่ผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะความผิดทางอาญา และการพิจารณาตัดสินโทษ (Boonchalermwiphas, 2013) เช่น การสืบค้น และแสวงหาพยานหลักฐานการเกิดเหตุจากตัวผู้เสียหาย หรือผู้เสียชีวิตโดยทีมแพทย์นิติเวชในคดีสำคัญ ๆ หรือคดีที่เป็นที่สนใจของประชาชน บางคดีมีการร้องขอให้ตรวจสอบเพิ่มเติมในประเด็นที่ครอบครัวของผู้เสียชีวิตติดใจสงสัย โดยให้มีการตรวจด้วยเทคนิคทางการแพทย์ขั้นสูง เช่น การหาสารพิษในร่างกาย การตรวจหาสารเสพติดในร่างกาย การตรวจร่องรอยการถูกทำร้าย หรือถูกล่วงละเมิดตามร่างกาย แสดงให้เห็นถึงความไม่เชื่อมั่นในกระบวนการตรวจพิสูจน์แม้ว่าผลการชันสูตรซ้ำจะสอดคล้องกับผลจากการตรวจในครั้งแรกก็ตาม ดังนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการ โดยเฉพาะแพทย์และพยาบาล ควรสร้างความเชื่อมั่น มีความรู้ในการรักษาสุขภาพ และตรวจเก็บวัตถุพยานจากร่างผู้เสียชีวิตหรือผู้บาดเจ็บได้อย่างถูกต้อง ทั้งจากคดีความผิดต่าง ๆ การบาดเจ็บจากการทารุณกรรม อาชญากรรม อุบัติเหตุการข่มขืน หรือการกระทำความผิดอื่น ๆ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ โรงพยาบาลจึงมีบทบาทอย่างมากในการช่วยเหลือดูแลเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายทั้งการบาดเจ็บทางกาย และการดูแลทางด้านจิตใจ ทั้งนี้ บทบาทที่เพิ่มขึ้นสำหรับการดูแลเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลผู้เคราะห์ร้ายกับการตรวจสอบ และตรวจเก็บหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ตามที่ Bree McGillivray RN ได้กล่าวไว้ แพทย์ และพยาบาลจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการรวบรวมพยานหลักฐานที่สามารถนำมาวิเคราะห์การเชื่อมโยงอาชญากรรมตามหลัก Locard's Theory ที่กล่าวว่า “เมื่อวัตถุสองสิ่งสัมผัสกัน ย่อมมีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเกิดขึ้น” (Bree, 2005) นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมทางการแพทย์พยาบาลต้องคงไว้ซึ่งกฎของพยานหลักฐานตามลำดับการครอบครอง หรือ Chain of Custody เพื่อป้องกันการทำลายหลักฐานซึ่งจะส่งผลในทางกฎหมาย (Suwanchasri, 2015)

ในการนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความรู้ความเข้าใจของแพทย์และพยาบาล ที่มีต่อด้านนิติวิทยาศาสตร์ เนื่องจากพื้นที่ของโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพรเป็นพื้นที่ติดทะเล มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบทมีพื้นที่อุตสาหกรรมและเศรษฐกิจจำนวนมาก และมีประชากรจำนวนมากหลายทั้งชาวไทย และมีแรงงานต่างด้าว ได้แก่ เมียนมาร์ กัมพูชา และสปป.ลาว อาศัยอยู่จำนวนมาก (Chumphon Provincial Public Health Office, 2019) ความแตกต่างของภูมิประเทศและประชากรทำให้เกิดรูปแบบอาชญากรรมต่าง ๆ คือ การค้าประเวณีและวัตถุลามก (Krongyuth, 2016) โดยเฉพาะในพื้นที่โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพรมีผู้ป่วยที่หลากหลายจำนวนมาก และเป็นโรงพยาบาลที่มีขนาดใกล้เคียงกัน (โรงพยาบาลระดับจังหวัดขนาดเล็ก จำนวนเตียงประมาณ 10 เตียง) และมีรูปแบบการให้บริการที่เหมือนกันทั้งด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูโดยแพทย์ทั่วไป ทันตแพทย์ทั่วไป แพทย์แผนไทย กายภาพบำบัด และสหวิชาชีพ มีจำนวนผู้รับบริการต่อวันประมาณ 200 คน ซึ่งถือว่าเป็นปริมาณพอสมควรเทียบกับจำนวนบุคลากรของแต่ละโรงพยาบาล ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาถึงการให้ความสำคัญกับงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ ความรู้ และความเข้าใจของบุคลากรจากหน่วยงานทั้งสอง สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาบทบาทของแพทย์และพยาบาลในการทำงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของโรงพยาบาล และเป็นแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมในคดีที่เกี่ยวข้องได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้และความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรของโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรและโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ระดับความรู้ความเข้าใจของแต่ละบุคคลขึ้นกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง แนวทางในการลำดับความสำคัญ 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehensive) การนำความรู้ไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินผล (Evaluation) (Sophakan, 2007) ได้กล่าวถึงวิธีวัดระดับความเข้าใจว่าเป็นการวัดความสามารถที่สูงกว่าความรู้ความจำ แต่ผู้ตอบยังคงมีความรู้ความจำในพื้นฐานมาก่อน ส่วนคำถามไม่ถามตรงจากตำรา หรือสิ่งที่สอนไว้ แต่ให้โยนความรู้ที่เรียนมาสัมพันธ์กับคำถามแล้วเปลี่ยนเป็นคำตอบในภาษา หรือรูปแบบใหม่ คำถามที่ใช้วัดระดับนี้ ได้แก่ ข้อคำถามวัดความสามารถในการแปลความ ข้อคำถามวัดความสามารถในการตีความ และข้อคำถามวัดความสามารถในการขยายความ นอกจากนี้ (Priyamkhae, 1992) กล่าวว่า การวัดความรู้ความเข้าใจนั้นส่วนใหญ่นิยมใช้แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือประเภทข้อเขียนที่นิยมใช้ แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ 1) แบบอัตนัยหรือแบบความเรียง และ 2) แบบปรนัย เช่น แบบถูก-ผิด ใช่ หรือไม่ใช่ โดยเป็นการวัดความจำ ความคิด และความเข้าใจ

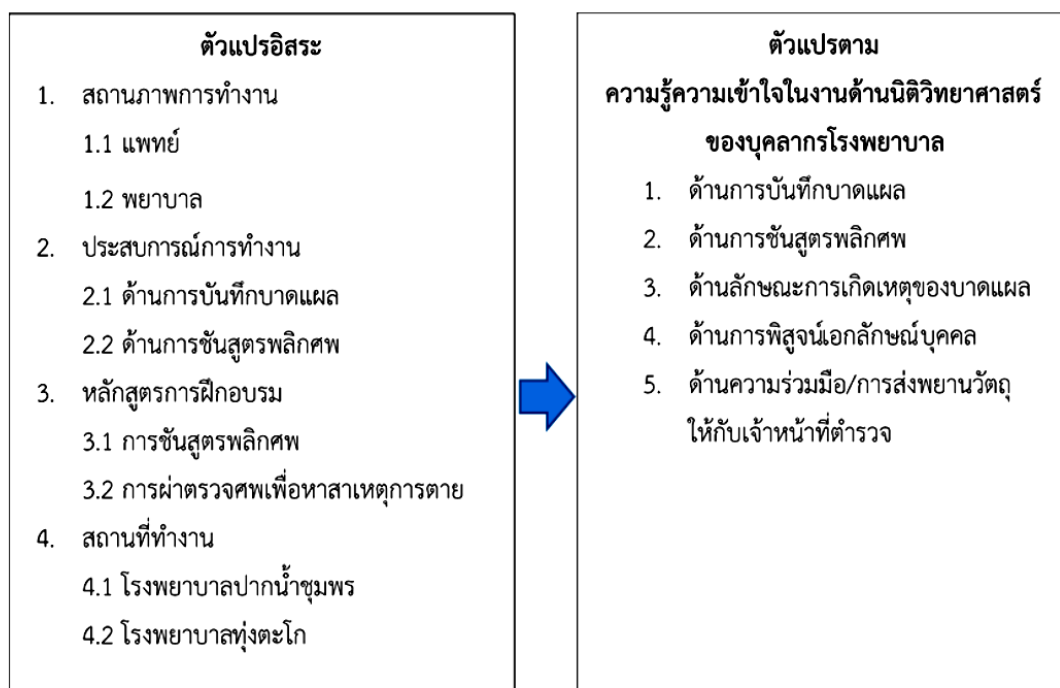
2. แนวคิดเกี่ยวกับแพทย์และพยาบาลกับงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ (Sinloyma, 2015) กล่าวว่า พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ช่วยยืนยันบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น การตรวจพบ DNA ของผู้ต้องสงสัยจากคราบอสุจิในช่องคลอดของผู้เสียหาย เป็นการยืนยันว่าผู้ต้องสงสัยได้กระทำชำเราผู้เสียหาย เป็นต้น ซึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในงานด้านการแพทย์และการพยาบาล นอกจากนี้ (Maneekut, 2013) กล่าวว่า ตามหลักกฎหมาย พยานหลักฐานสามารถแบ่งตามวิธีการนำพยานเข้าสืบได้เป็น 4 ประเภท คือ 1) พยานบุคคล หมายถึง บุคคลที่มาเบิกความต่อหน้าศาลด้วยวาจา 2) พยานเอกสาร หมายถึง ข้อความใด ๆ ในเอกสารที่มีการอ้างเป็นพยาน 3) พยานวัตถุ หมายถึง วัตถุสิ่งของใด ๆ ที่คู่ความอ้างเป็นพยาน 4) พยานผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง พยานบุคคลผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาหนึ่งสาขาใด และได้มีการเบิกความโดยการให้ความเห็น ซึ่งในทางปฏิบัติ คือ แพทย์ และพยาบาลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลกับพนักงานสอบสวน และพยานในชั้นศาล

นอกจากนี้ พยาบาลมีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของผู้บริการเป็นรายบุคคล กระบวนการพยาบาลจึงถูกนำมาใช้ในการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานจากผู้กระทำผิดได้จากระงระอยบาดแผล วัตถุที่ติดมากับตัวผู้กระทำผิด และรายงานพนักงานสอบสวน ส่วนแพทย์มีหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพ กรณีมีการเสียชีวิตตาม มาตรา 148 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่หากมีเหตุจำเป็นที่ทำให้ไม่สามารถไปร่วมตรวจชันสูตรพลิกศพในสถานที่เกิดเหตุได้ สามารถมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ผ่านการอบรมทางนิติเวชศาสตร์ ไปร่วมตรวจชันสูตร

พริกศพ ณ สถานที่พบศพ แล้วรีบรายงานให้แพทย์ทราบโดยเร็ว โดยแพทย์ผู้มอบหมายยังคงมีหน้าที่จัดทำรายงานแนบท้ายบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพริกศพ ดังนั้น แพทย์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอาจถูกอ้างเพื่อเป็นพยานในการได้ส่วนการชันสูตรพริกศพในชั้นศาลด้วย

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการวัดความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญ จำเป็นต่อกระบวนการตรวจพิสูจน์ส่งผลต่อการคลี่คลายคดีการพิสูจน์สาเหตุการตาย และการค้นหาความจริงที่เกิดขึ้น โดยนำแนวคิดการวัดระดับความรู้ความเข้าใจจากการสร้างคำถามให้เลือกตอบ ใช่ ไม่ใช่ หรือไม่แน่ใจ ซึ่งสามารถวัดระดับได้ครอบคลุมจุดประสงค์ และตรวจให้คะแนนได้ชัดเจน (Priyamkhae, 1992, Lim-u-sanno, 2017)

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยให้สอดคล้องกับสมมติฐาน วัดจุดประสงค์ในการวิจัย ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ทางสถิติ t-test แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีสถานภาพในการทำงานแตกต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

3. บุคลากรที่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมที่แตกต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

4. สถานที่ทำงานของบุคลากรที่แตกต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กลุ่มประชากรและตัวอย่างในการวิจัย คือ แพทย์และพยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร จำนวน 41 คน (Paknamchumphon Hospital, 2019) โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร จำนวน 41 คน (TungTako Hospital, 2019) รวมทั้งสิ้น 82 คน จากประชากรที่มี ผู้วิจัยได้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรโดยกำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 คำนวณได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเท่ากับ 68 คน ตามวิธีของ Yamane (Yamane, 1973) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบจับฉลากเพื่อให้ได้ตัวแทนจากกลุ่มประชากรที่มีขนาดเล็กและเฉพาะเจาะจงในกลุ่มของแพทย์และพยาบาล ได้ตั้งนี้โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร กลุ่มตัวอย่างเป็นแพทย์ 4 คน และพยาบาล 30 คน และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างเป็นแพทย์ 4 คน และพยาบาล 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์

ตอนที่ 2 บทบาทของแพทย์ พยาบาล ที่มีต่องานด้านนิติวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย สถานภาพในการทำงาน อายุการทำงาน และหลักสูตรการฝึกอบรม

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของแพทย์ และพยาบาลของโรงพยาบาล โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบันทึกบาดแผล 2) ด้านการชันสูตรพลิกศพ 3) ลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล 4) การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และ 5) ความร่วมมือ/การส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในโรงพยาบาล เป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้บันทึกและกรอกแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดกว้างในมิติที่เกี่ยวข้อง

3. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการทำด้วยการหาค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Alpha Conbach) จำนวน 30 ชุด จากโรงพยาบาลปากน้ำหลังสวน ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในระดับดีมาก

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล และบรรยายลักษณะข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย โดยใช้ t-test เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร

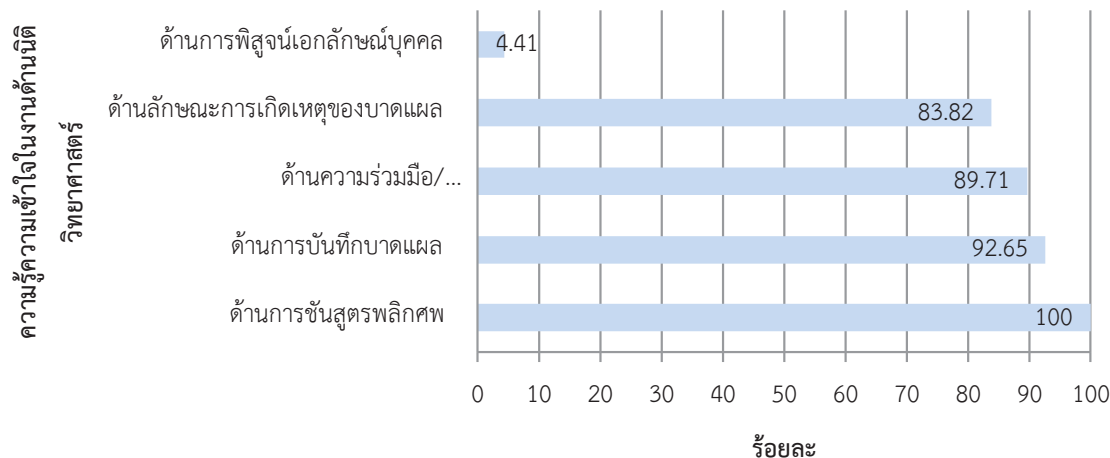
จากการสำรวจความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของแพทย์และพยาบาลโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรและโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 68 คน โดยสอบถามใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบันทึกบาดแผล ด้านการชันสูตรพลิกศพ ด้านลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล ด้านการพิสูจน์

เอกลักษณ์บุคคล และด้านความร่วมมือ/การส่งพยานวัตถุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นการวัดความรู้โดยใช้
 ตอบใช้ ไม่ใช่ และไม่แน่ใจ ผู้วิจัยได้นำคะแนนมาทำการวัดเกณฑ์ความรู้ 4 ระดับ ได้แก่

คะแนนร้อยละ 0 – 49	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ
คะแนนร้อยละ 50 – 69	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ 70 – 80	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจระดับดี
คะแนนร้อยละ 81 – 100	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจระดับดีมาก

ผลการศึกษา

1. ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และ
 โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 68 คน จากโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร จำนวน
 34 คนและโรงพยาบาลทุ่งตะโกจำนวน 34 คน โดยเป็นแพทย์ จำนวน 8 คน และพยาบาลจำนวน 60 คน พบ
 ว่า ในภาพรวมแพทย์ และพยาบาลมีความรู้ความเข้าใจในระดับดี ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 74.12 โดย
 ด้านที่ได้คะแนนมากที่สุด คือ ด้านการชันสูตรพลิกศพ ได้คะแนนร้อยละ 100.00 รองลงมาเป็นด้านการบันทึก
 บาดแผล ได้คะแนนร้อยละ 92.65 อันดับที่ 3 ด้านความร่วมมือ/การส่งพยานวัตถุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้
 คะแนนร้อยละ 89.71 อันดับที่ 4 ด้านลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล ได้คะแนนร้อยละ 83.82
 ส่วนด้านที่ได้คะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ 4.41 ภาพรวม
 ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลทั้งสอง แสดงดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ภาพรวมความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และ
 โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านการบันทึกบาดแผล หัวข้อที่บุคลากรโรงพยาบาลเข้าใจ และตอบคำถามถูกมากที่สุด คือ แยกบันทึกรายละเอียดของการบาดเจ็บกับความเห็นออกจากกัน ส่วนข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือ หากพบพยานหลักฐานที่ติดมากับบาดแผล จำเป็นต้องทำการบันทึก ไม่สามารถทำลาย หรือทำความสะอาดแผลได้ทันที

2) ด้านการชันสูตรพลิกศพ หัวข้อที่บุคลากรโรงพยาบาลเข้าใจ และตอบคำถามถูกมากที่สุด คือ จัดให้มีการประสานที่รับแจ้งเหตุจากพนักงานสอบสวน และประสานงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามคำสั่งโรงพยาบาลให้อยู่เวรทำการชันสูตรพลิกศพ ในขณะที่ผู้วิจัยพบข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือ จัดระบบการจัดเก็บวัตถุพยาน และหลักฐานทางคดี และระบบการส่งมอบให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

3) ด้านลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล หัวข้อการพบเลือดกำเดาไหลในเด็กเป็นเรื่องปกติที่พบได้ แต่อาจเป็นสัญญาณของการกระทำความรุนแรงทางกายในกรณีที่ตรวจพบในเด็กอายุไม่เกิน 2 ปี นั้น เป็นข้อที่บุคลากรของโรงพยาบาลมีความรู้และความเข้าใจมากที่สุด ส่วนข้อที่บุคลากรของโรงพยาบาลตอบผิดมากที่สุด คือ การตรวจเอนไซม์ของตับ Hepatic Transaminase สำหรับการตรวจหาการบาดเจ็บของช่องท้อง

4) ด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ด้านนี้โดยตรง จึงขาดความรู้ความเข้าใจเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ในข้อคำถามของแบบทดสอบ พบว่าหัวข้อที่บุคลากรของโรงพยาบาลมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ การตรวจปริมาณแอลกอฮอล์ รองลงมา คือ การตรวจพิสูจน์ทางลายพิมพ์นิ้วมือ และการตรวจสิ่งเสพติด ตามลำดับ

5) ด้านความร่วมมือ/การส่งพยานวัตถุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดี คือ รายงานการชันสูตรบาดแผลจัดทำขึ้นโดยแพทย์ผู้ตรวจร่วมกับพยาบาลผู้ดูแล แต่สำหรับหัวข้อที่บุคลากรโรงพยาบาลตอบผิดมากที่สุด คือ ลายพิมพ์นิ้วมือ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจพิสูจน์หลักฐานจังหวัด และอีกข้อคำถามคือ เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ควรสวมถุงมือขณะปฏิบัติงานทุกครั้ง และควรสอบถามตำรวจวิทยากรหรือเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานก่อนจับต้องสิ่งของในสถานที่เกิดเหตุ

2. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร พบว่า

2.1 บุคลากรของโรงพยาบาลที่มีสถานภาพในการทำงานแตกต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกันใน 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การบันทึกบาดแผล ($t = 2.455$, Sig. = 0.025) และด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ($t = -3.339$, Sig. = 0.001) โดยเมื่อพิจารณาสถานภาพการทำงานของบุคลากรของโรงพยาบาลในด้านที่แตกต่าง พบว่า แพทย์จะมีความรู้มากกว่าพยาบาล ในด้านการบันทึกบาดแผล แต่สำหรับด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบันทึกรายละเอียดเพื่อยืนยันตัวผู้ป่วยนั้นพยาบาลจะมีความรู้ในมากกว่า ($t = -3.339$, Sig. = 0.001) เมื่อพิจารณารายละเอียดอื่น ๆ พบว่า ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงพยาบาล ในด้านการชันสูตรพลิกศพ ด้านลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล และความร่วมมือ/การส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ไม่แตกต่างกันเมื่อสถานภาพในการทำงานของบุคลากรแตกต่างกัน ผลการวิจัยแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบสถานภาพในการทำงานกับความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโกจังหวัดชุมพร

ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์	สถานภาพในการทำงาน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
1. การบันทึกบาดแผล	แพทย์	1.87	0.04	2.455	0.025*
	พยาบาล	1.83	0.08		
2. การชันสูตรพลิกศพ	แพทย์	1.85	0.08	-0.219	0.828
	พยาบาล	1.86	0.06		
3. ลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล	แพทย์	1.81	0.10	-1.039	0.330
	พยาบาล	1.85	0.11		
4. การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล	แพทย์	1.19	0.02	-3.339	0.001*
	พยาบาล	1.27	0.18		
5. ความร่วมมือ/การส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	แพทย์	1.84	0.09	0.401	0.690
	พยาบาล	1.83	0.11		

2.2 เมื่อพิจารณาตัวแปรของประสบการณ์การทำงานของบุคลากรที่แตกต่างกัน ระหว่างประสบการณ์ด้านการบันทึกบาดแผลและประสบการณ์ด้านการชันสูตรพลิกศพของบุคลากรในโรงพยาบาล พบว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสิ้น 4 ด้าน กล่าวคือ ด้านการบันทึกบาดแผล ($t = 2.032$, Sig. = 0.046) ด้านการชันสูตรพลิกศพ ($t = -1.978$, Sig. = 0.000) ด้านลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล ($t = -3.817$, Sig. = 0.000) และด้านความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($t = -2.989$, Sig. = 0.004) แต่ไม่พบความแตกต่างในการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลจากบุคลากรที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน โดยเมื่อเปรียบเทียบในรายละเอียดแต่ละด้านพบว่า บุคลากรของโรงพยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านการชันสูตรพลิกศพ จะมีความรู้ความเข้าใจงานด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านการบันทึกบาดแผลในเกือบทุกด้าน ผลการวิจัยแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบประสบการณ์การทำงานกับความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโกจังหวัดชุมพร

ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
1. การบันทึกบาดแผล	ด้านการบันทึกบาดแผล	1.84	0.07	2.032	0.046*
	ด้านการชันสูตรพลิกศพ	1.75	0.00		
2. การชันสูตรพลิกศพ	ด้านการบันทึกบาดแผล	1.85	0.05	-4.978	0.000*
	ด้านการชันสูตรพลิกศพ	2.00	0.00		
3. ลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล	ด้านการบันทึกบาดแผล	1.83	0.10	-3.817	0.000*
	ด้านการชันสูตรพลิกศพ	2.05	0.00		
4. การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล	ด้านการบันทึกบาดแผล	1.26	0.17	-0.375	0.709
	ด้านการชันสูตรพลิกศพ	1.30	0.00		
5. ความร่วมมือ/การส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ด้านการบันทึกบาดแผล	1.82	0.10	-2.989	0.004*
	ด้านการชันสูตรพลิกศพ	2.00	0.00		

2.3 บุคลากรที่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน เป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลจากหลักสูตรการฝึกอบรมพื้นฐานที่จัดให้กับบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาล มีข้อความทดสอบกับบุคลากรที่มีประวัติผ่านการฝึกอบรมที่มีหัวข้อ ระยะเวลา และเนื้อหาหลักสูตรแบบเดียวกัน โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างหลักสูตรการชันสูตรพลิกศพ และหลักสูตรการผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตาย ผลการวิเคราะห์พบว่า บุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทั้งสอง ที่ผ่านการฝึกอบรมระหว่างสองหลักสูตรที่แตกต่างกันนี้ มีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่เพียง 2 ด้าน คือ ด้านการบันทึกบาดแผล ($t = -2.261$, Sig. = 0.002) และด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ($t = 2.730$, Sig. = 0.000) สำหรับข้อความในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ด้านอื่น ๆ ที่ทำการวิเคราะห์ ทั้งการชันสูตรพลิกศพ ด้านลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล และความร่วมมือและการส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ไม่พบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากร เมื่อพิจารณาในรายละเอียดตามผลจากการฝึกอบรมระหว่างสองหลักสูตรนี้ พบว่า บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตายจะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการชันสูตรพลิกศพ เฉพาะด้านการบันทึกบาดแผล อย่างไรก็ตาม พบความรู้ความเข้าใจงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรในด้านอื่น ๆ ที่เหลือ มีค่าใกล้เคียงกันแม้ว่าบุคลากรของโรงพยาบาลนั้น จะผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมการชันสูตรพลิกศพ หรือหลักสูตรการผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตายที่แตกต่างกัน ระดับความรู้ความเข้าใจมีค่าสูงใกล้เคียงกันในทุกรายด้าน ทั้งการบันทึกบาดแผล การชันสูตรพลิกศพ ลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล และความร่วมมือและการส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล พบว่าบุคลากรของโรงพยาบาล มีระดับความรู้ความเข้าใจต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์จากหลักสูตรการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบหลักสูตรการฝึกอบรมกับความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโกจังหวัดชุมพร

ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์	หลักสูตรการฝึกอบรม	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
1. การบันทึกบาดแผล	การชันสูตรพลิกศพ	1.82	0.08	-2.261	0.002*
	การผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตาย	1.87	0.03		
2. การชันสูตรพลิกศพ	การชันสูตรพลิกศพ	1.86	0.06	0.360	0.720
	การผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตาย	1.85	0.07		
3. ลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล	การชันสูตรพลิกศพ	1.85	0.11	1.492	0.141
	การผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตาย	1.81	0.09		
4. การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล	การชันสูตรพลิกศพ	1.29	0.19	2.730	0.000*
	การผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตาย	1.19	0.02		
5. ความร่วมมือและการส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	การชันสูตรพลิกศพ	1.83	0.11	-0.180	0.858
	การผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตาย	1.83	0.09		

2.4 บุคลากรในสถานที่ทำงาน (โรงพยาบาล) ที่แตกต่างกัน จะพิจารณาภาพรวมของบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาล โดยหมายรวมถึงแพทย์ และพยาบาล ซึ่งทำงานประจำในโรงพยาบาลคนละสถานที่กันนั้น ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ทำงานในโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร กับโรงพยาบาลทุ่งตะโกจังหวัดชุมพร มีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ไม่แตกต่างกันทั้งหมด 4 ด้าน คือ การบันทึกบาดแผล การชันสูตรพลิกศพ ลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล และความร่วมมือและการส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรที่ทำงานโรงพยาบาลคนละสถานที่กันพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ($t = 2.997$, Sig. = 0.004) เมื่อพิจารณารายละเอียดผลการวิจัยในรายด้าน โดยพบว่าบุคลากรในโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรมีความรู้มากกว่าในด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และพบว่าความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร นั้นมากกว่าในหัวข้อการบันทึกบาดแผล การชันสูตรพลิกศพ ลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล และด้านความร่วมมือ/การส่งพยานวัตถุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ทางสถิติของความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรระหว่างโรงพยาบาลทั้งสองที่แตกต่างกันนั้น ยังคงมีระดับความรู้ความเข้าใจใกล้เคียงกัน และไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการวิเคราะห์ แสดงดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบโรงพยาบาลที่แตกต่างกันกับความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโกจังหวัดชุมพร

ความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์	โรงพยาบาลที่แตกต่างกัน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
1. การบันทึกบาดแผล	โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร	1.82	0.05	-1.744	0.86
	โรงพยาบาลทุ่งตะโก	1.85	0.09		
2. การชันสูตรพลิกศพ	โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร	1.85	0.07	-0.200	0.842
	โรงพยาบาลทุ่งตะโก	1.86	0.05		
3. ลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล	โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร	1.82	0.11	-1.508	0.136
	โรงพยาบาลทุ่งตะโก	1.86	0.10		
4. การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล	โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร	1.32	0.21	2.997	0.004*
	โรงพยาบาลทุ่งตะโก	1.21	0.09		
5. ความร่วมมือ/การส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร	1.81	0.12	-1.726	0.89
	โรงพยาบาลทุ่งตะโก	1.85	0.08		

อภิปรายผล

จากตัวแปรที่ศึกษาทั้ง สถานภาพในการทำงาน (แพทย์ หรือ พยาบาล) ประสบการณ์การทำงาน (ด้านการบันทึกบาดแผล หรือ ด้านการชันสูตรพลิกศพ) หลักสูตรการฝึกอบรม (การชันสูตรพลิกศพ หรือ การผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตาย) และสถานที่ทำงาน (โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร หรือ โรงพยาบาลทุ่งตะโก) ซึ่งพบว่าไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรทางการแพทย์ของทั้งสองโรงพยาบาลนั้น สามารถอภิปรายได้ว่า

1. การอภิปรายระดับความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรและโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลในประเด็นข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิด เนื่องจากประเด็นที่ตอบถูกนั้นเป็นสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายพึงมี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการบันทึกบาดแผล ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือ ภาษาที่ใช้เขียนรายงานสามารถใช้ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตอบผิดร้อยละ 25.0 และหากพบพยานหลักฐานที่ติดมากับบาดแผลจำเป็นต้องทำการบันทึกไม่สามารถทำลายหรือทำความสะอาดแผลได้ทันที ตอบผิดร้อยละ 25.0 โดยทั้งสองข้อมีความรู้อยู่ในระดับต่ำจาก 2 ข้อดังกล่าวสามารถอธิบายได้คนละส่วนดังนี้ ในเรื่องของภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงานทางการแพทย์นั้น ตามหลักของคู่มือการตรวจผู้ป่วยคดี ปีงบประมาณ 2561 (Ministry of Public Health, 2019) ให้เหตุผลว่ากรณีที่เป็นผู้ป่วยคดีขอให้แพทย์และพยาบาลเขียนรายงานผลเป็นภาษาไทยเท่านั้นและไม่ใช้ศัพท์เทคนิคทางการแพทย์ (Technical term) เนื่องจากบุคคลภายนอกซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ศาล พนักงานอัยการ อ่านไม่เข้าใจเนื่องจากเป็นศัพท์เฉพาะทางการแพทย์ หากต้องการบรรยายลักษณะ

ดังกล่าวให้แปลเป็นภาษาไทยที่บุคคลทั่วไปอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน นั่นหมายความว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษไม่ได้ แต่สามารถใช้ได้ในกรณีผู้ป่วยทั่วไปหรือไม่ใช่ผู้ป่วยคดีเป็นต้น สำหรับประเด็นหากพบพยานหลักฐานที่ติดมากับบาดแผลจำเป็นต้องทำการบันทึกไม่สามารถทำลายหรือทำความสะอาดแผลได้ทันที ซึ่งพบว่ากลุ่มเป้าหมายตอบผิดร้อยละ 26.5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwanchasri, P. (2015) ทำการวิจัยเรื่องความเข้าใจของพยาบาลห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลโรงพยาบาลรามาราชิตีขาดกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ อีกทั้งสอดคล้องกับการศึกษา อนาคตภาพของพยาบาลนิติเวชคลินิกของ Wongsagulchuen, S. and Ratchukul, S. (2010) ที่พบว่าพยาบาลนิติเวชมีแนวโน้มที่จะพัฒนามากขึ้นในประเทศไทยและจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ทักษะ และสมรรถนะด้านการดูแลผู้ป่วยคดี จึงนำไปสู่การจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ของพยาบาลในด้านนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ จัดอัตรากำลังพลพยาบาลในหน่วยนิติเวชให้เพียงพอเพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น

1.2 ด้านการชันสูตรพลิกศพ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือ จัดระบบการจัดเก็บวัตถุพยานและหลักฐานทางคดี และระบบการส่งมอบให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ตอบผิดร้อยละ 33.8 สาเหตุสำคัญเนื่องจากการขาดประสบการณ์ในการตรวจบาดแผลผู้ป่วยในคดีต่าง ๆ และขาดที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับคดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwanchasri, P. (2015) ทำการวิจัยเรื่องความเข้าใจของพยาบาลห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ขาดแคลนบุคลากรในการให้ความรู้และคำปรึกษาทางด้านนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 74.2 (23 คน) และอาสาสมัครที่นำส่งผู้ป่วยทำให้เกิดบาดแผลเพิ่มเติม ทำให้หลักฐานสูญหายและถูกทำลายโดยคาดไม่ถึง คิดเป็นร้อยละ 58 (18 คน) ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามยังให้คำแนะนำว่าโรงพยาบาลควรให้ความสำคัญและสนับสนุนงานทางด้านนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ โดยการจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้และเพิ่มทักษะทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ของพยาบาลวิชาชีพ เพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

1.3 ด้านลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผล ส่วนข้อที่ตอบผิด คือ การตรวจเอนไซม์ของตับ Hepatic transaminase มีค่าความไว (Sensitivity) 77% และค่าความจำเพาะ (Specificity) 82% สำหรับการตรวจหาการบาดเจ็บของช่องท้อง ตอบผิดร้อยละ 86.8 และบาดแผลฉีกขาดถ้าได้รับการเย็บจะใช้เวลาในการหายประมาณ 1-2 สัปดาห์ ตอบผิดร้อยละ 82.4 เนื่องจากผู้ป่วยและสาเหตุการตายส่วนใหญ่ของผู้ป่วยมาจากโรคประจำตัว ซึ่งสามารถหาสาเหตุการตายได้ทันทีทำให้ส่วนใหญ่ไม่ต้องดำเนินการผ่าชันสูตรพลิกศพ และไม่ต้องตรวจถึงระดับเอนไซม์ของตับทำให้กลุ่มตัวอย่างขาดประสบการณ์ในการดำเนินการ

1.4 ด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล พบว่า ในภาพรวมแพทย์ และพยาบาลยังขาดประสบการณ์ในคดี หรือเหตุที่ต้องตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล โดยทั้งโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโกยังเป็นโรงพยาบาลขนาดเล็ก อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์นิ้วมือ การตรวจสิ่งเสพติด และการตรวจแอลกอฮอล์ สำหรับการตรวจด้านอื่น ๆ เช่น การตรวจพิสูจน์ทางภาพถ่ายใบหน้า การตรวจพิสูจน์เส้นผม และการตรวจพิสูจน์เอกสาร พยานหลักฐานยืนยันตัวบุคคลต่าง ๆ เป็นงานตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ที่โรงพยาบาลยังไม่ได้จัดไว้เพราะขาดอุปกรณ์ และไม่มีเครื่องมือในการตรวจ

1.5 ด้านความร่วมมือ/การส่งยานวัตถุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ ลายพิมพ์นิ้วมือ มักเป็นหน้าที่ของตำรวจพิสูจน์หลักฐานจังหวัด ซึ่งเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ควรสวมถุงมือขณะปฏิบัติงานทุกครั้ง และสอบถามตำรวจวิทยากรก่อนจับต้องสิ่งของในที่เกิดเหตุ ตอบผิดร้อยละ 91.2 รองลงมา พยาบาลต้องเก็บข้อมูลจากการดู การสังเกต การวัด การตรวจ การฟัง การสัมผัส การดม และการตรวจร่างกาย ส่งแก่แพทย์ ตอบผิดร้อยละ 89.7 ในประเด็นดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างขาดการฝึกอบรมเรื่องการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาล กรณีผู้ป่วยคดีที่ต้องออกไปตรวจภายนอกค่อนข้างมีจำนวนน้อย ประกอบกับการขาดการฝึกอบรมด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ และการจัดเก็บพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบผิดในข้อดังกล่าว

2. การอภิปรายผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรและโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

2.1 บุคลากรที่มีสถานภาพในการทำงานแตกต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 พบว่าแพทย์มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าพยาบาลใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบันทึกบาดแผล ด้านการชันสูตรพลิกศพ ลักษณะการเกิดเหตุ และด้านความร่วมมือ/การส่งวัตถุพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยกเว้นด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลพยาบาลมีประสบการณ์ในการตรวจพิสูจน์มากกว่าแพทย์ เนื่องจากในด้านด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรและโรงพยาบาลทุ่งตะโก ดำเนินการได้เพียง 3 เรื่อง คือ การตรวจพิสูจน์ทางลายพิมพ์นิ้วมือ การตรวจสิ่งเสพติด และการตรวจแอลกอฮอล์ ซึ่งการตรวจดังกล่าวเจ้าหน้าที่พยาบาลสามารถดำเนินการได้เลยโดยไม่ต้องรอให้แพทย์ตรวจ จึงทำให้มีประสบการณ์ในด้านดังกล่าวมากกว่า ในขณะที่ด้านอื่น ๆ แพทย์จะมีบทบาทมากในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในกรณีของผู้ป่วยคดีแพทย์คือ บุคลากรที่สำคัญที่จะต้องไปให้ปากคำบนชั้นศาลด้วย ดังนั้น แพทย์จึงต้องมีความรู้มากกว่าพยาบาล อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่ได้หมายความว่าพยาบาลจะไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าว โดยจากการศึกษาของ Handerson E. (2012) พบว่าพยาบาลแผนกห้องอุบัติเหตุเป็นผู้สัมผัสกับผู้ป่วยคดีมากที่สุดและเป็นบุคคลแรก ๆ ที่สัมผัสกับพยานหลักฐานทางนิติเวช แต่พยาบาลมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ทำการศึกษาขาดความมั่นใจในการจัดการหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์ทำให้หลักฐานถูกทำลายไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ได้หรือเกิดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์จึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมความรู้ทางนิติเวช

2.2 บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยบุคลากรที่ทำงานด้านการชันสูตรพลิกศพ จะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านการบันทึกบาดแผล เนื่องจากการชันสูตรพลิกศพเป็นขั้นตอนสำคัญในการที่จะทำให้ทราบสาเหตุการตายและนำไปสู่การคลี่คลายคดี ดังนั้น แพทย์ที่ทำการชันสูตรพลิกศพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมต้องมีใบชันสูตรบาดแผล ต้องแจ้งตำรวจส่งใบชันสูตรมาให้ จะต้องระบุชื่อของผู้ป่วยและชื่อสถานที่ตำรวจที่รับผิดชอบคดี รวมถึงรายละเอียดของคดีที่ชัดเจน มีการลงนามของสารวัตรผู้รับผิดชอบคดีมาด้วย ด้านหลังแนบใบชันสูตรบาดแผลของโรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทางนิติเวชเป็นผู้ดูแล หากช่วงเวลาดังกล่าวไม่มีแพทย์นิติเวชอยู่ก็สามารถให้แพทย์เวรที่ได้รับมอบหมายเขียนใบชันสูตรแทนได้และส่งมอบให้แก่พนักงานสืบสวน โดยปกติทั่วไปจะต้องมีแพทย์ทางนิติเวชอยู่เวรที่โรงพยาบาลตลอด 24 ชั่วโมง สามารถไปถึงยังสถานที่ที่เกิดเหตุได้ตลอดเวลา เมื่อได้รับการแจ้งจาก

เจ้าหน้าที่ตำรวจ และอาจจะมีแพทย์ฝึกหัดร่วมในการชันสูตรพลิกศพด้วย เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์ในการเขียนรายงานใบชันสูตรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุ (Autopsy Data, 2017) โดยแพทย์ทางนิติเวชในเมืองไทยมีปริมาณค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้แพทย์ทั่วไปในการร่วมชันสูตรพลิกศพด้วย แพทย์นำใบชันสูตรศพมาและจะประสานกับพนักงานสอบสวนเพื่อเขียนใบชันสูตรส่งให้แก่พนักงานสอบสวน เมื่อเจ้าหน้าที่และแพทย์ทำการชันสูตรพลิกศพเสร็จแล้วจะต้องเขียนรายงานการชันสูตรพลิกศพเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการระบุสาเหตุการตายเบื้องต้นของผู้ตาย โดยแพทย์จะส่งรายงานการชันสูตรพลิกศพให้กับพนักงานสอบสวนในระยะเวลา 7 วัน และรวมถึงการสรุปข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ อาทิเช่น ผู้ตายเป็นใคร เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นขึ้นกับผู้ตาย สาเหตุการตาย ระยะเวลาการตาย เป็นต้น ทั้งนี้สามารถขอขยายเวลาได้นาน 30 วัน จำนวน 2 ครั้ง พนักงานสอบสวนจะทำหน้าที่ในการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ออกใบรับรองการตายให้แก่ญาติผู้ตาย จากขั้นตอนดังกล่าวจะเห็นได้ว่างานด้านชันสูตรพลิกศพมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในงานด้านบุคลากร (Autopsy Data, 2017)

2.3 บุคลากรที่มีหลักสูตรการฝึกอบรมแตกต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการผ่าตรวจศพเพื่อหาสาเหตุการตายจะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการชันสูตรพลิกศพ เนื่องจากการผ่าศพเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการพิสูจน์หาสาเหตุการตาย สามารถตอบปัญหา และข้อสงสัยจากการพลิกศพได้ เช่น เมื่อพลิกศพพบบาดแผลที่มีลักษณะเป็นรูลึกเข้าไปในร่างกาย ซึ่งอาจจะเกิดจากกระสุนปืนหรือตะปูตำ เป็นต้น (Autopsy data, 2017) การผ่าตรวจศพจะทำให้ทราบว่ามีบาดแผลที่พบเกิดจากอาวุธชนิดใดหรือวัตถุชนิดใด และทราบถึงสาเหตุการตาย (Siriwattanadirek, 2017) แต่ในกรณีที่มีการพลิกศพแล้วไม่พบบาดแผลใด ๆ การผ่าศพก็จะทำให้ทราบถึงสาเหตุการตายว่าเกิดจากอะไร ถูกกระทำให้ตาย หรือ ตายจากโรคภัยไข้เจ็บธรรมดา เป็นต้น

2.4 โรงพยาบาลที่แตกต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรมีความรู้มากกว่าในด้านการชันสูตรพลิกศพ ด้านลักษณะการเกิดเหตุของบาดแผลและด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ในขณะที่โรงพยาบาลทุ่งตะโก มีความรู้มากกว่าในด้านการบันทึกบาดแผล ด้านความร่วมมือ/การส่งยานวัตถุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากโรงพยาบาลปากน้ำชุมพรเปิดให้บริการมานานกว่าถึง 21 ปี ทำให้มีจำนวนบุคลากรมากกว่า ตั้งอยู่ในท่าเลที่มีผู้คนอาศัยอยู่มากกว่าและมีพื้นที่ติดทะเล จำนวน 143,767 คน ทำให้มีการพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่โรงพยาบาลทุ่งตะโก มีจำนวนคนเพียง 25,618 คน อย่างไรก็ตาม โรงพยาบาลทุ่งตะโก มีความรู้มากกว่าในด้านการบันทึกบาดแผล ด้านความร่วมมือ/การส่งยานวัตถุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากในงานดังกล่าวเป็นงานที่ทุกโรงพยาบาลจะต้องดำเนินการและเป็นกฎระเบียบที่กำหนดไว้ ทำให้โรงพยาบาลทุ่งตะโก สามารถปฏิบัติงานได้ในระดับที่ดีเยี่ยม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยในพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของบุคลากรของโรงพยาบาลในพื้นที่เดียวกัน และพื้นที่ใกล้เคียง สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ มีรายดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยผู้บริหารโรงพยาบาลทั้ง 2 แห่ง ให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในเรื่องการฝึกอบรมและการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้บุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจในทุกมิติ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติให้กับบุคลากรทั้งแพทย์ และพยาบาลร่วมกัน เพื่อให้มีความเข้าใจในกระบวนการทำงานได้อย่างสอดคล้องกัน โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ และมีประสบการณ์ในทางคดีร่วมสังเกตการณ์ โดยเรื่องที่ควรได้รับการฝึกอบรมเร่งด่วน คือ การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การตรวจเก็บพยานหลักฐาน การชันสูตรพลิกศพ และขั้นตอนการดูแลผู้ป่วยในคดี

2.2 ควรมีการจัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และเหมาะสำหรับการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล เช่น โปรแกรม Face Recognition สำหรับการตรวจพิสูจน์ทางภาพถ่ายใบหน้า หรือเครื่องซินโครตรอน การตรวจเส้นผม เป็นต้น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรในโรงพยาบาลที่ยังขาดประสบการณ์ และเพื่อยกระดับขีดความสามารถของโรงพยาบาลให้สูงขึ้น

2.3 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่แพทย์และพยาบาลเกี่ยวกับแนวทางการชันสูตรพลิกศพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2562 ซึ่งจะช่วยให้เสริมสมรรถนะของบุคลากรในเรื่องการตรวจหาการบาดเจ็บของช่องท้อง ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างยังขาดความรู้ความเข้าใจ

2.4 ควรมีการฝึกอบรมเรื่องการเก็บพยานหลักฐานจากผู้ป่วยในคดีแก่บุคลากรในโรงพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถช่วยควบคุมดูแลการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินคดีจนนำไปสู่การคลี่คลายคดีได้

2.5 จากผลการวิจัย พบว่า โรงพยาบาลปากน้ำชุมพรมีความรู้มากกว่าโรงพยาบาลทุ่งตะโกในด้านการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ดังนั้น โรงพยาบาลปากน้ำชุมพรควรมีการอบรมให้ความรู้ในด้านการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลแก่บุคลากรในโรงพยาบาลทุ่งตะโก

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการศึกษาความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของแพทย์ และพยาบาล ซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานจากผู้ป่วยทางคดี ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงมีประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมที่โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร และโรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร สามารถนำประเด็นที่เป็นจุดอ่อนของแต่ละแห่งไปทำการพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดความรู้มากยิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรมีการศึกษาเชิงลึกในเรื่องการมีส่วนร่วมการเก็บพยานหลักฐานของผู้ป่วยในคดีและการชันสูตรพลิกศพ เพื่อคลี่คลายคดีและหาสาเหตุการตายพร้อมกรณีศึกษาด้านนิติวิทยาศาสตร์ และควรทำการวิจัยโดยขยายผลการสำรวจความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงพยาบาลในจังหวัด และพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อให้ได้แนวโน้มการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กองบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2562). **แนวทางปฏิบัติงานชั้นสูตรพลิกศพ กระทรวงสาธารณสุข (ฉบับปรับปรุงใหม่) พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- กุลวดี ลิ้มอุสันโน. (2560). **ความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีไทยต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย**. รายงานวิจัย คณะวิทยาการจัดการ ภาควิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ข้อมูลการชั้นสูตรพลิกศพ ออนไลน์. (2560). **เทคนิคการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต**. [Online] Available: <http://www.thaipublica.org/wp-content/uploads/2017/02/การชั้นสูตรพลิกศพ-1.pdf> [2564, มกราคม 20].
- จำนง พรายแย้มแซ. (2535). **เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กับการสอนซ่อมเสริม: (ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์)**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนเสกฐ์ ศิริวัฒนาดีเรก. (2560). **ไฉน ชั้นสูตรจึงสำคัญ**. [Online] Available: <http://www.ngthai.com/science/6206/why-autopsy-so-important/> [2564, มกราคม 20].
- ปราโมทย์ ครองยุทธ. (2559). **การวิเคราะห์เชิงสถิติหลายตัวแปรของคดีอาญาระดับจังหวัดของประเทศไทย**. หลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปัจฉิกาล สุวรรณชาศรี. (2558). **ความเข้าใจของพยาบาลห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเกี่ยวกับหลักฐานทางนิติเวชและนิติวิทยาศาสตร์**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรา สีนลอยมา. (2558). **การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 11 (2), 43-54.
- โรงพยาบาลทุ่งตะโก. ฝ่ายบุคคล. (2562). **รายงานประจำปี 2563**. [Online] Available: <http://www.tungtagohospital.com/>. [2564, ตุลาคม 25].
- โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร. ฝ่ายบุคคล. (2562). **รายงานประจำปี 2563**. [Online] Available: <http://www.paknamchumphon.moph.go.th/>. [2564, ตุลาคม 25].
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชุมพร. (2562). **ผลการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ประจำปี 2561**. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชุมพร.
- เสวก มณีกุต. (2556). **พยานหลักฐานนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอุบัติเหตุจรรยาจรทางบก**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- แสงจันทร์ โสภากาล. (2550). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับ องค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2556). **นิติเวชศาสตร์และกฎหมายการแพทย์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
เดือนตุลา.

โสภณ วงศ์สกุลชื่น และสุชาติ รัชชกุล. (2553). **อนาคตภาพของบทบาทพยาบาลนิติเวช**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

References

Gillivray, RN, B. (2005). The Role of Victorian Emergency Nurses in the Collection and Preservation of Forensic Evidence: A Review of the Literature. **The Journal of International Emergency Nursing**. 13 (2), 95-100

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd Ed. New York: Harper and Row Publications.

Translated Thai References

Autopsy Data. Online. (2017). [Online] Available: <http://www.thaipublica.org/wp-content/uploads/2017/02/การชันสูตรพลิกศพ-1.pdf>. [2564, January20]. (in Thai)

Boonchalermwiphas, B. (2013). **Forensic Medicine and Medical Law**. 2nd Printing Bangkok: Rongpim-deuntula Co., Ltd. (in Thai)

Chumphon Provincial Public Health Office. (2019). **Public Health Results of the Year 2018**. Chumphon Provincial Public Health Office. (in Thai)

Krongyuth, P. (2016). **A Multivariate Statistical Analysis of Criminal Cases at the Provincial Level of Thailand**. science course Khon Kaen University. (in Thai)

Lim-u-sanno, K. (2017). **The Perception in Thai Financial Reporting Standards for Small and Medium Enterprises (TFRS for SMEs) in Thailand**. Research Report Faculty of Management Sciences Accountancy. Prince of Songkhla University. (in Thai)

Maneekut, S. (2013). **Forensic Evidence in Road Traffic Accident Cases**. Bangkok: Krung Siam Publishing Company Limited. (in Thai)

Paknamchumphon Hospital. HR. (2019). **Annual Report 2020**. [Online] Available: <http://www.paknamchumphon.moph.go.th>. [2020, October 25]. (in Thai)

Priyamkhae, C. (1992). **Group Teaching Techniques to Enhance Life Experiences**. Bangkok: Thai Wattana Panich. (in Thai)

- Public Health Administration Division Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. (2019). **Ministry of Public Health's Autopsy Guidelines (Revised Edition) 2019**. Bangkok: Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. (in Thai)
- Sinloyma, P. (2015). The Development of Forensic Science Process Model for Criminal Investigation in Three Southern Border Provinces of Thailand. **Journal of the Graduate School Suan Dusit University**. 11 (2), 43-54. (in Thai)
- Siriwattanadirek, T. (2017). **Why is the Autopsy Important?** [Online] Available: <http://www.ngthai.com/science/6206/why-autopsy-so-important/>. [2021, January 20]. (in Thai)
- Sophakan, S. (2007). Factors Related to Personnel's Knowledge and Understanding About Subdistrict Administrative Organization: A Case Study of Loei Province. Master of Arts Thesis in Social Sciences for Development Loei Rajabhat University. (in Thai)
- Suwanchasri, P. (2015). **Understanding of Forensic and Medical Evidence by Professional Nurses in Emergency Department of Phramongkutklo Hospital**. Thesis Master of Science (Forensic Science) Faculty of Science. Silpakorn University. (in Thai)
- TungTako Hospital. HR. (2019). **Annual Report 2020**. [Online] Available: <http://www.tungtagohospital.com>. [2020, October 25]. (in Thai)
- Wongsagulchuen, S. and Ratchukul, S. (2010). **The Senero of Forensic Nurse's roles**. Thesis Master of Nursing Management Faculty of Chulalongkorn University. (in Thai)

ผู้เขียน

นางสาวจรรยา อรัญญะ

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
เลขที่ 90 หมู่ 7 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
e-mail: beau.pt.pch@gmail.com

ร้อยตำรวจเอก ดร. ปริญญา สีลานันท์

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
เลขที่ 90 หมู่ 7 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
e-mail: parinyaseelanan@hotmail.com

